

ÖĞRETMENLERİN POZİTİFLİK DÜZEYLERİNİN TESPİTİ

DETERMINING TEACHERS' POSITIVE LEVELS

Murat DEMİR¹, Ayşe Tuba DEMİR², Oktay GÜNAYDIN³, Okan KANDEMİR⁴

Makalenin Alanı: Eğitim Teknolojileri

Makale Bilgileri

Geliş Tarihi

15.09.2022

Kabul Tarihi

15.09.2022

Anahtar Kelimeler

Öğretmen,
Pozitif,
Eğitim.

Özet

Pozitif psikoloji mutluluk bilimi olarak adlandırılır. Olumlu duyguları sıklıkla, olumsuz duyguları nadiren ve yüksek yaşam doyumu yaşayan bireyler, bireylerin kendilerini öznel olarak iyi hissettikleri ve bunun dışında yüksek düzeyde mutluluk yaşadıkları anlamına gelir. Pozitif psikoloji alanında yapılan araştırmalar, mutlu insanların özellikleri hakkında birçok keşifte bulunmuştur. Çalışmada 173 öğretmen üzerinde Öğretmen Pozitifliği Ölçeği kullanılmıştır. Çıkan sonuçlara göre öğretmenlerin demografik özellikleriyle öğretmenleri pozitifliği arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır.

Article Info

Received

15.09.2022

Accepted

15.09.2022

Keywords

Teacher,
Positive,
Education

Abstract

Positive psychology is called the science of happiness. Positive emotions are common, negative emotions are rare, and individuals experiencing high life satisfaction mean that individuals feel good about themselves and experience a high level of happiness. Research in the field of positive psychology has found many discoveries about the characteristics of happy people. On 173 teachers, Öğretmen Pozitifliği Ölçeği was used in the study. According to the results, no significant relationship was found between teachers' demographic characteristics and teachers' positivity.

1. GİRİŞ

Çocukları geleceğe hazırlayan en önemli ortam, günün önemli bir bölümünü geçirdikleri okuldur. Eğitim politikaları, eğitim programları, yöneticiler ve nihayetinde öğretmenler bu ortamı öğrencilere sevdirmek ve böylece okulla bağ oluşturma misyonunu yerine getirmektedirler (Karademir ve Ören, 2020: 229).

Öğrenme ortamı, sınıf yönetimi, öğretmen ilgisi, akran ilişkileri, aile desteği ve kişisel özellikler de bu ilişkinin şekillenmesinde rol oynar. Eğitim ortamından keyif alan, öğretmeniyle ilişkisi sağlıklı olan bir çocuk kendini tanıyacak ve merakını canlı tutacak, böylece eğitim yolculuğuna devam edecektir.

¹ Ahmet Rasim İlkokulu, İstanbul, e-mail: demirgibi@msn.com, ORCID: 0000-0002-9542-8565 (Corresponding Author)

² Ahmet Haluk Dursun İlkokulu, İstanbul, e-mail: kokludemir@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-3244-7363

³ Orhangazi İlkokulu, İstanbul, e-mail: oktaygunaydin@msn.com, ORCID: 0000-0002-0562-4125

⁴ Ahmet Rasim İlkokulu, İstanbul, e-mail: okankandemir@yandex.com, ORCID: 0000-0002-6754-6556

Pozitif psikoloji bağlamında pozitif öğretmen, öğretmenin geleneksel becerilerinin yanı sıra mutlu olabilme yeteneği ve bu becerileri öğrenciye aktarma potansiyeline odaklanan bir kavramdır (Seligman ve ark, 2009: 293). 21. yüzyılda akademik başarıdan çok kişisel mutluluk ve esenliğe yapılan vurgu, bu eğitim ortamının elden geçirilmesini gerektirmektedir. Mesleki yeterliliğin yanı sıra öğrenci ile iletişimin önemi, öğretmenin kendisini pozitif psikoloji bağlamında değerlendirmesini sağlamıştır. Çalışmada öğretmenlerin dışa dönük kişiliğe sahip olması, öğrenciyle olumlu ilişki kurması ve derse katılması, konuyu somutlaştırması ve dersin akışını sağlaması açısından olumlu özellikleri dikkate alınacaktır. Olumlu öğrenci özelliklerini ön plana çıkaran ve destekleyen bir öğretmen profili, öğrenci gelişimi üzerinde yüksek bir etkiye sahip olacaktır.

1.1. Pozitif Öğretmenlik Kavramı

Pozitif öğretmen kavramı Eryılmaz (2014) tarafından literatüre kazandırılan oldukça yeni bir kavramdır. Pozitif öğretmen, öğrencilerde olumlu duygular uyandıran öğretmenler için kullanılan bir terimdir. Eryılmaz, 2014 yılında yaptığı bir çalışmada öğretmenleri hoşlananlar, hoşlanmayanlar ve tarafsızlar şeklinde üç sınıfa ayırmış ve öğrencilere üç öğretmenin özelliklerini araştırmıştır. Öğrencilerin mutluluğunu ve akademik başarıları notlarını da incelemiştir. Araştırmasında, öğrencilerini seven öğretmenlerin, öğrencileri sevmeyen veya ilgisiz olan öğretmenlere göre yüzde 25 daha başarılı ve mutlu olduğunu saptamıştır. Sevilen öğretmeni ise “pozitif öğretmen” olarak nitelendirilmiştir.

Pozitif öğretmen, "öğrencilere bazı beceriler kazandıran ve aynı zamanda onları mutlu eden öğretmenler" olarak tanımlanmaktadır (Eryılmaz, 2017; Eryılmaz, Bek, 2017). Pozitif bir öğretmen birçok teori ile açıklanabilir. Bunlardan biri beş faktör kişiliktir. Teorik olarak, insanları en mutlu eden özellik dışa dönüklüktür ve olumlu bir öğretmen dışa dönük olmalıdır. Diğer bir teori ise kendi kaderini tayin teorisidir. Bu nedenle, öğretmenler öğrencilerin özerklik, ait olma ve yeterlilik ihtiyaçlarını karşıladığında öğrencilerin motivasyonu artar ve olumlu duygular yaşarlar. Akış teorisine göre, olumlu bir öğretmen öğretim süreci boyunca öğrencilerin akışını deneyimler ve öğrencilerin daha başarılı ve mutlu olmasını sağlar. Motivasyonel gelişim modeli, olumlu öğretmenleri derse katılmaya motive etmek olarak açıklamaktadır ve son olarak Kolb'un öğrenme stili modeline göre, öğrencilerin konuları anlamaları için öğretim sürecinin somut ve deneyimsel olması durumunda öğrenciler daha başarılı olacaktır (Aydan ve Eryılmaz, 2020).

1.2. Pozitif Eğitim

Ebeveynlere çocuklarının ne olmasını istedikleri sorulduğunda; "mutluluk", "güven", "iyilik" gibi cevaplar alınabilir. Okullar çocuklara ne öğretir sorusunun yanıtları; "başarı", "düşünme yeteneği", "matematik", "okuryazarlık" vb okullar başarının özlü yollarını ve araçlarını öğretir. İki soruya verilen cevapların birbirini dışlamadığına dikkat edilmelidir. Başarı, yetişkinlerin her alanda ulaşmak istedikleri en önemli hedeftir. Ancak çocuklara hem başarı hem de mutluluk için beceriler öğretmek esastır. Bu noktada pozitif psikoloji, geleneksel becerilerin yanı sıra mutluluk için önemli olan bilgi unsurlarını da içermektedir (Seligman ve ark, 2009: 293). Bu program kapsamında eğitim alanında yeni bir toplumsal kazanım yaratmak için çeşitli programlar planlanmıştır.

Pozitif psikoloji, gelişim ve gelişimi etkileyen koşullar ve süreçlerle ilgilendiği için son yıllarda sağlık ve eğitim alanlarında dikkat çekmektedir. Mutlu okul ilkesiyle başlayan pozitif eğitim, öğrencilere olumlu nitelikler aşlamayı veya geliştirmeyi amaçlar. Pozitive yaptığı vurgu nedeniyle başta eğitim olmak üzere sağlık, spor ve diğer sosyal alanlarda önemli bir gelecek vaat etmektedir (Craven ve Bodkin-Andrews, 2006: 48). Pozitif psikoloji hareketi, eğitimi refahı artırmak ve depresyonu azaltmak için bir araç olarak görür. Çünkü okul, yaratıcı düşünme, eğitim ve refah girişimleri için iyi bir ortam sağlar. Pozitif psikolojinin amacı olumsuz unsurları aşarak anlam ve iyilik eksenine dönüştürmek, sivil toplum ve iyi insan geliştirmektir (Wong, 2011: 72). Bu nedenle okullar, ruh sağlığı alanında en önemli hizmet sağlayıcılar olarak görülmektedir. Refah, anlam ve iyiliğe yapılan vurgu, eğitim araştırmalarını öğrencinin bir bütün olarak gelişimine odaklamıştır.

Pozitif psikoloji, esenlik, memnuniyet, umut ve akış gibi öznel deneyimlerle ilgilenir. Bu deneyimler olumlu kişisel özellikleri yansıtır. Grup düzeyinde iyi vatandaş olma, sorumluluk alma, önemseme ve fedakarlık gibi vatandaşlık alanlarına odaklanılmaktadır (Seligman ve Csikszentmihalyi, 2000: 5). Eğitimin genel hedefleri göz önüne alındığında, çocukların toplumun bir üyesi olarak sorumlulukları, kişisel gelişimleri kadar önemlidir. Pozitif eğitim ise öğrenciyi bireysel anlamda mutluluğa götürür ve toplumun önemli bir parçası olarak görevlerinin bilincini oluşturur.

Eğitimde pozitif psikolojinin amacı, planlı eğitim müdahalelerinin ahlaki değerleri ve yılmazlığı olumlu yönde etkilemesini sağlamaktır. Bu müdahaleler ahlaki karakter özelliklerini teşvik eder. Dayanıklılığı ön planda tutan programlarla iyi oluş düzeyini yükseltmeyi amaçlar (Kristjansson, 2012: 94-95). Eğitimde uygulanan pozitif psikoloji müdahalelerinin öğrenci iyi

oluşunu ve akademik performansını artırdığı bilinmektedir (Waters, 2011: 75). Bu alandaki araştırmalar, gençlerin zihinsel gelişimine katkı sağlamak amacıyla yapılmaktadır (Norrish ve VellaBrodrick, 2009: 272).

1.3. Araştırmanın Önemi

Öğretmenlik geçmişten günümüze değer verilen bir meslektir. Öğretmenler, belirli bir zamanda topluluk üyelerinin hayatlarına dokunan ve onları terk eden kişilerdir. Bu doğrudan etkiden dolayı öğretmenlerden belirli niteliklere sahip olmaları beklenmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı, öğretmenlerin öğretmenlik mesleğini etkin ve verimli bir şekilde yürütebilmesi için mesleki bilgi, mesleki beceri, tutum ve değerler olmak üzere üç ek alan belirlemiştir. Öğretmenler, eğitim ortamında başta öğrenciler olmak üzere birçok insanla etkileşim halindedir ve bu etkileşimi sağlıklı bir şekilde sürdürmek, hayata karşı olumlu bir tutum sergilemeyi gerektirir. Bu nedenle, tutum ve değerleri ve mesleki yeterliliği içeren sağlıklı bir zihniyet önemlidir. Öğretmenlerin olumlu tutumlara sahip, hayattan zevk alan, karşılaştıkları sorunlara çözüm odaklı yaklaşan, yaşamdan memnun ve öğrencilere rol model olan bireyler olmaları dikkat çekicidir.

1.4. Araştırmanın Amacı

Bu çalışma öğretmen pozitifliğinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Çalışmada öğretmenlerin demografik özellikleriyle pozitiflik düzeyleri arasındaki ilişkilerin tespiti esas amaç edinilmiştir.

1.5. Problem Cümlesi

Araştırmada öğretmenlerin öğretmen pozitifliği demografik değişkenlere göre anlamlı farklılık içerip içermediği tespit edilmiştir. Bu doğrultuda problem cümlesi aşağıdaki gibidir:

Öğretmenlerin öğretmen pozitifliğiyle demografik özellikleri arasında anlamlı ilişki var mı?

1.6. Alt Problemler

Araştırmanın alt problemleri aşağıdaki gibidir:

1. Öğretmen pozitifliği cinsiyete göre farklılık gösterir mi?
2. Öğretmen pozitifliği yaşa göre farklılık gösterir mi?
3. Öğretmen pozitifliği medeni duruma göre farklılık gösterir mi?
4. Öğretmen pozitifliği öğrenim durumuna göre farklılık gösterir mi?
5. Öğretmen pozitifliği okulda görev yapılan süreye göre farklılık gösterir mi?
6. Öğretmen pozitifliği mesleki kıdeme göre farklılık gösterir mi?

2. YÖNTEM

Yöntem bölümünde araştırmanın modeli, örnekleme, araştırmada kullanılan veri toplama aracı, veri toplama süreci ve verilerin analizi yer almaktadır.

2.1. Araştırma Deseni

Araştırmada ilişkisel model kullanılmıştır. Betimsel araştırma modelinde araştırılan olay, nesne ve kişi, mevcut durumu koşullarını değiştirmeden betimlemeyi amaçlar. İlişkisel tarama modelinde, iki veya daha fazla değişken arasındaki değişimin varlığını veya derecesini belirlemeyi amaçlar (Karasar, 2014).

Çalışmada ilişkisel tarama modeliyle öğretmenlere Öğretmen Pozitifliği Ölçeği uygulanmıştır.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın örneklemini, 2022 - 2023 eğitim - öğretim yılında İstanbul Maltepe ve Sultanbeyli ilçelerindeki ilkokullarda görev yapan öğretmenler oluşturmuştur. Çalışma grubunda 173 öğretmen yer almıştır. Tablo 1’de çalışma grubunda yer alan öğretmenlerin cinsiyetlerine göre dağılımı yer almaktadır.

Tablo 1. Katılımcıların Cinsiyet Dağılımı

Gruplar	Cinsiyet		TOPLAM	
	Kadın	Erkek		
	f	f	f	%
	120	53	173	100

Katılımcıların cinsiyetleri incelendiğinde 120’si kadın, 53’ünün erkek olduğu görülmektedir. Araştırmaya toplam 173 katılımcı dahil olmuştur.

2.3. Veri Toplama Aracı

Demografik bilgi formu: Katılımcıların demografik bilgilerinin sorulduğu bu bölümde katılımcılara cinsiyetleri, yaşları, mesleki kıdemleri, öğrenim durumları sorulmuştur.

Pozitif Öğretmen Ölçeği: Pozitif Öğretmen Ölçeği öğretmenlerin bakış açıları temel alınarak Eryılmaz ve Bek (2017) tarafından geliştirilmiştir. En az beş yıldır farklı eğitim-öğretim kademelerinde görev yapan 448 öğretmenle kesitsel araştırma deseni kullanılarak ölçek geliştirilmiş ve güvenirlik ve geçerlik çalışması yapılmıştır. Ölçek geliştirme aşamasında ilk olarak maddeler ve ölçek deneme formu hazırlanmış; geçerlik, güvenirlik, doğrulayıcı ve

açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır. Ölçek 21 maddeden oluşmaktadır ve cevaplar 5’li likert “(1= Hiç, 2= Çok az, 3= Biraz, 4= Çoğunlukla, 5= Çok Fazla)” türünde derecelendirilmiştir.

Ölçek geliştirmede toplam puan üzerinden değerlendirilme yapılmıştır ve ölçeğin toplam varyansın %63.230’unu açıkladığı belirlenmiştir. Ölçeğin güvenirlik değerinin 0.89 olduğu belirlenmiştir. Açımlayıcı faktör analizi ile ölçeğin yapısı ortaya koyulmuş ve doğrulayıcı faktör analizi ile yapısı doğrulanmıştır (RMSEA = 0.067). Ölçeğin pozitif duygular ile korelasyonu 0.45 ($p < 0.01$) olarak belirlenmiştir. Yapılan çalışma sonucunda Pozitif Öğretmen Ölçeği Öğretmen Formu’nun geçerli ve güvenilir olduğu saptanmıştır.

2.4. Veri Toplama Süreci

Katılımcılara kolay erişim sağlandığı için Google Form üzerinden uygulama yapılmıştır.

2.5. Veri Analizi

Çalışmada SPSS 22.0 paket programı kullanılmış ve anket sorularına göre Frekans, Anova ve T-Testi uygulanmıştır.

3. BULGULAR

Anket verileri bulgular bölümünde analiz edilerek raporlanmıştır.

3.1. Birinci probleme ilişkin bulgular

Öğretmen pozitifliğinin cinsiyet bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan T- testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 2. Öğretmen Pozitifliğinin Cinsiyet Bakımından İncelenmesi

	Cinsiyet	n	Ort.	ss	t	p
Öğretmen Pozitifliği	Kadın	120	4,1424	,44438	2,005	,010
	Erkek	53	3,9760	,61713		

Analiz sonuçlarına göre öğretmen pozitifliğinin cinsiyet bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir ($p > 0,05$).

3.2. İkinci probleme ilişkin bulgular

Öğretmen pozitifliğinin yaş bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan Anova testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 3. Öğretmen Pozitifliğinin Yaş Açısından İncelenmesi

	Yaş	n	Ort.	ss	F	p
Öğretmen Pozitifliği	25-35	55	3,9950	,56649	2,829	,062
	36-45	69	4,2003	,44306		
	46-60	49	4,0464	,50450		

Analiz sonuçlarına göre öğretmen pozitifliğinin yaş bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

3.3. Üçüncü probleme ilişkin bulgular

Öğretmen pozitifliğinin medeni durum bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan T- testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 4. Öğretmen Pozitifliğinin Medeni Durum Bakımından İncelenmesi

	Medeni Durum	n	Ort.	ss	t	p
Öğretmen Pozitifliği	Bekar	32	3,9489	,60915	-1,771	,298
	Evli	141	4,1238	,47825		

Analiz sonuçlarına göre öğretmen pozitifliğinin medeni durum bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

3.4. Dördüncü alt probleme ilişkin bulgular

Öğretmen pozitifliğinin öğrenim durumu bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan T testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 5. Öğretmen Pozitifliğinin Öğrenim Durumu Bakımından İncelenmesi

	Öğrenim Durumu	n	Ort.	ss	t	p
Öğretmen Pozitifliği	Lisans	133	4,1141	,47313	1,074	,058
	Yüksek Lisans	40	4,0159	,60928		

Analiz sonuçlarına göre öğretmen pozitifliği öğrenim durumu bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

3.5. Beşinci alt probleme ilişkin bulgular

Öğretmen pozitifliğinin okulda görev yapılan süre bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan Anova testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 6. Öğretmen Pozitifliğinin Okulda Görev Yapılan Süre Bakımından İncelenmesi

	Okulda Görev Süresi	n	Ort.	ss	F	p
Öğretmen Pozitifliği	1-5 yıl	78	4,1131	,53053	2,829	,062
	6-10 yıl	47	4,1219	,49222		
	11-20 yıl	38	3,9833	,50499		
	21 yıl ve üzeri	10	4,1909	,40076		

Analiz sonuçlarına göre öğretmen pozitifliği okulda görev yapılan süre bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

3.6. Altıncı alt probleme ilişkin bulgular

Öğretmen pozitifliğinin mesleki kıdem bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan Anova testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 7. Öğretmen Pozitifliğinin Mesleki Kıdem Bakımından İncelenmesi

	Mesleki Kıdem	n	Ort.	ss	F	p
Öğretmen Pozitifliği	1-6 yıl	20	4,0091	,46812	,585	,626
	7-11 yıl	35	4,0519	,56312		
	12-19 yıl	53	4,1612	,43549		
	20 ve üzeri	65	4,0811	,54572		

Analiz sonuçlarına göre öğretmen pozitifliği mesleki kıdem bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

4. SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Pozitif psikoloji, bireylerin, grupların ve kurumların gelişimini veya optimal işleyişini destekleyen koşulların ve süreçlerin incelenmesidir. Pozitif psikolojinin amacı, hayatın zor, nahoş veya olumsuz yönlerini inkâr etmek veya örtbas etmek değil, daha ziyade insan ıstırabının, bencilliğin, işlevsiz aile sistemlerinin ve etkisiz kurumların varlığını tamamen kabul etmek ve reddetmektir.

Pozitif psikoloji eğitimde etkin bir şekilde kullanıldığında hem öğretmen ve öğrenci memnuniyetini hem de iyimser bir bakış açısını yordamaktadır. Bu bağlamda pozitif öğretmen kavramı literatüre giren oldukça yeni bir kavramdır. Pozitif öğretmen, öğrencilerde olumlu duygular uyandıran öğretmenler için kullanılan bir terimdir. Çalışmada 173 öğretmen üzerinde anket uygulaması yapılmıştır. Yapılan analiz sonuçları aşağıdaki gibidir:

Analiz sonuçlarına göre öğretmen pozitifliğinin cinsiyet bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir. Öğretmen pozitifliğinin yaş bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir. Yapılan analiz sonucunu destekler nitelikte Özbağır (2019) da öğretmenlerin pozitifliğiyle cinsiyet ve yaşları arasında anlamlı bir ilişkiye rastlamamıştır.

Öğretmen pozitifliğinin medeni durum bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir. Öğretmen pozitifliği öğrenim durumu bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir. Kıcıman ve ark (2021) yaptığı çalışmada öğretmenlerin pozitifliği ve medeni durumları, öğrenim durumları arasında ilişki tespit etmemiştir.

Öğretmen pozitifliği okulda görev yapılan süre bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir. Öğretmen pozitifliği mesleki kıdem bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir. Islahi, Nasreen (2013) yaptığı çalışmada öğretmenlerin pozitifliğiyle okulda görev yapılan süre ve mesleki kıdemleri arasında ilişkiye rastlamamıştır.

4.1. Öneriler

Öğretmenlerin okuldaki mutlulukları ve hayata karşı hissettikleri pozitif duygular öğrencilere de ister istemez aktarılmaktadır. Bu doğrultuda öğretmenlerin pozitif duygulara sahip olması oldukça önemlidir.

Yapılan araştırma kapsamında yalnızca öğretmenlerin pozitifliği araştırılmıştır. Bundan sonraki çalışmalarda okul müdürlerinin de pozitifliği araştırılmalıdır.

KAYNAKÇA

Aydan, İ., Eryılmaz, A. (2020). Öğrencilere göre pozitif öğretmen özelliklerinin öğrenci motivasyonu ve katılımı açısından incelenmesi. *The Journal of International Education Science*, 25 (7), 178-188.

Craven, R. G. ve Bodkin-Andrews, G. (2006). New solutions for addressing indigenous mental health: a call to counsellors to introduce the new positive psychology of success. *Australian Journal of Guidance and Counselling*, 16 (1), 41-54.

Eryılmaz A. (2017). Initial development and Validation of the positive teacher scale. *Journal of Positive School Psychology*, 11, 10-21.

Eryılmaz, A. (2014). Perceived personality traits and types of teachers and their relationship to the subjective well-being and academic achievements of adolescents. *Educational sciences: Theory and practice*, 146: 2049-2062.

Eryılmaz, A., ve Bek, H. (2017). Pozitif öğretmen ölçeği öğretmen formunun geliştirilmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 264: 1297-1306.

Islahi, F., Nasreen, N. (2013). Who make effective teachers, men or women? an indian perspective. *Universal Journal of Educational Research*, 1(4), 285-293.

Karademir, A. ve Ören, M. (2020). Okul iklimi: anaokulu yöneticileri ve öğretmenlerin bakış açısıyla karşılaştırmalı bir araştırma. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi – Journal of Qualitative Research in Education*, 8(1), 206- 236.

Karasar, N., (2014). *Araştırmalarda Rapor Hazırlama*. Ankara: Nobel yayıncılık

Kıcıman, A., H., Yılmaz, G., Karakaş, G., Rümeyza E. (2021). *Öğretmenlerin e-öğrenmeye hazırbulunuşlukları ile pozitif öğretmen ve teknostres düzeylerinin incelenmesi*. 14. Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Sempozyumu, Rize.

Kristjansson, K. (2012). Positive psychology and positive education: old wine in new bottles? *Educational Psychologist*, 47(2): 86-105.

Norrish, J., ve Vella-Brodrick, D. (2009). Positive psychology and adolescents: where are we now? where to from here? *Australian Psychologist*, 44(4): 270-278.

Özbağır, T. (2019). *Öğretmenlerde psikolojik dayanıklılığın duygusal zekâyla, pozitif öğretmen özellikleriyle ve demografik değişkenlerle ilişkisi*. (yüksek lisans tezi), YTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Seligman, M. E. P. ve Csikszentmihalyi, M. (2000). Positive psychology: An introduction. *American Psychologist*, 55 (1): 5-14

Seligman, M. E. P., vd. (2009). Positive education: positive psychology and classroom interventions. *Oxford Review of Education*, 35(3), 293–311.

Waters, L. (2011). A review of school-based positive psychology interventions. *The Australian Educational and Developmental Psychologist*, 28(2), 75–90.

Wong, P. (2011). Positive psychology 2.0: Towards a balanced interactive model of the good life. *Canadian Psychology*, 52(2): 69–81.